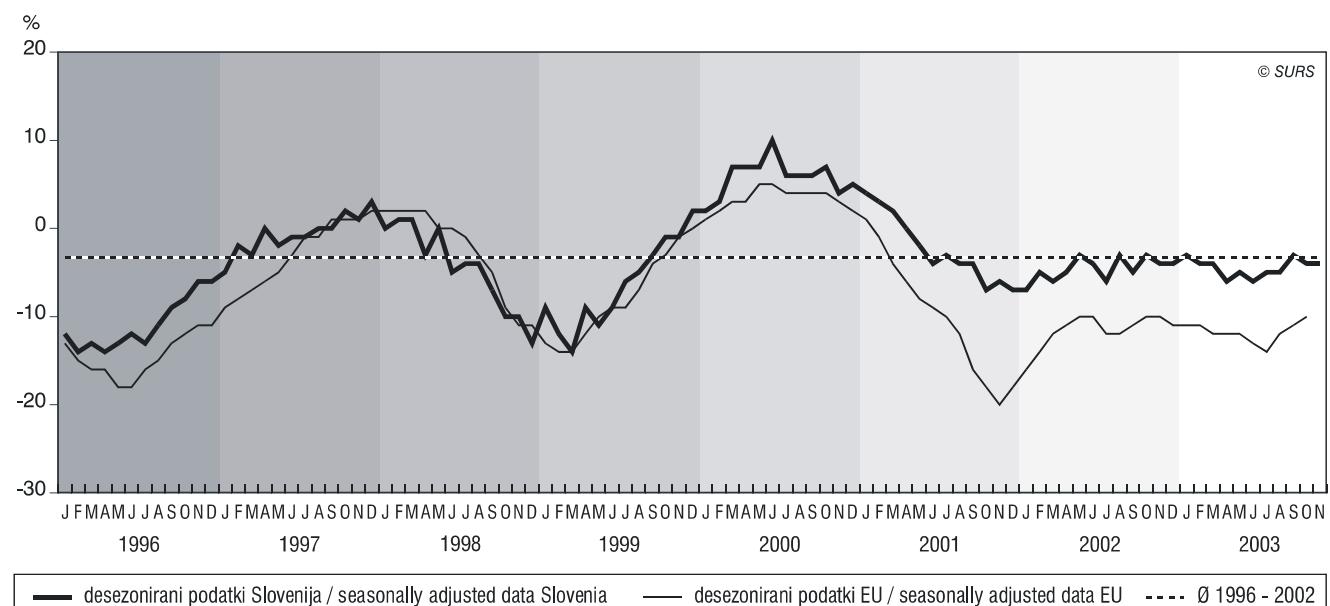

**17 RUDARSTVO IN PREDELOVALNE DEJAVNOSTI
MINING AND MANUFACTURING**

št./No 24

**POSLOVNE TENDENCE V PREDELOVALNIH DEJAVNOSTIH, SLOVENIJA, JANUAR 1996 - NOVEMBER 2003
BUSINESS TENDENCY IN MANUFACTURING, SLOVENIA, JANUARY 1996 - NOVEMBER 2003**

- Novembra so direktorji tendenze v predelovalnih dejavnostih ocenili enako kot pretekli mesec. V primerjavi z lanskimi vrednostmi pa je bil kazalec zaupanja višji – glede na lanski november za 2 točki, v primerjavi z lanskim povprečjem pa za 1 točko.
- Na gibanje kazalca zaupanja v tem mesecu so vplivali znižanje ravni zalog končnih izdelkov in proizvodnih pričakovanj ter zvišanje ravni skupnih naročil, vendar se je njihovo gibanje ravno izničilo, tako da je vrednost kazalca zaupanja ostala enaka kot pretekli mesec.
- Kazalci stanj, razen ravni skupnih in izvoznih naročil, so v primerjavi s preteklim mesecem padli. Pričakovanja za naslednje tri mesece so neugodna.
- In November managers estimated business tendencies in manufacturing as being the same as in the previous month. Compared to November 2002 the value of the confidence indicator rose by 2 points and compared to last year's average by 1 point.
- The evolution of the confidence indicator in this month was influenced by the fall of stocks of finished products and production expectations and the rise of the overall order books, but their opposite influence on the confidence indicator caused no change in its value.
- All observed indicators for appreciation of the situation, except the overall and export order books, fell compared to the previous month. The expectations for the next three months are unfavourable.

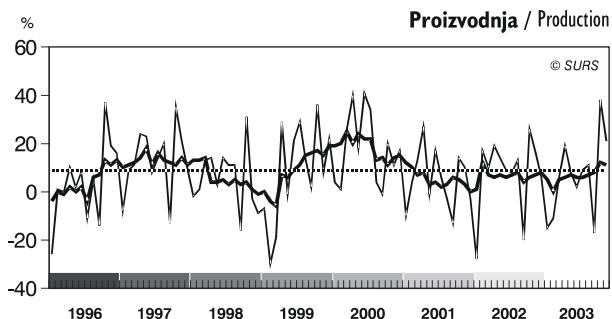
I. KAZALEC ZAUPANJA¹ V SLOVENIJI IN EU², JANUAR 1996 - NOVEMBER 2003I. CONFIDENCE INDICATOR¹ IN SLOVENIA AND EU², JANUARY 1996 - NOVEMBER 2003

¹ Kazalec zaupanja je povprečje odgovorov (ravnotežij) na vprašanja o proizvodnih pričakovanjih, skupnih naročilih in zalogah končnih izdelkov (obrnjen predznak). Podatki so desezonirani. Confidence indicator is an average of responses (balances) to questions on production expectations, overall order books and stocks of finished products (the latter with inverted sign). Data are seasonally adjusted.

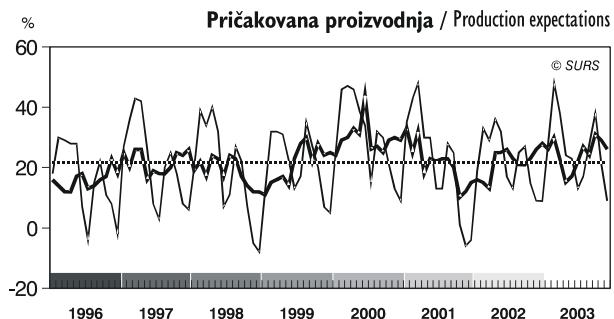
² Vir podatkov je Evropska komisija. Podatki o EU za zadnji mesec nam niso na voljo. Source for EU data is European Commission. Data for EU for the last month are not available.

2. GIBANJE EKONOMSKIH KAZALCEV V PREDELOVALNIH DEJAVNOSTIH V SLOVENIJI, JANUAR 1996 - NOVEMBER 2003
2. EVOLUTION OF ECONOMIC INDICATORS IN MANUFACTURING IN SLOVENIA, JANUARY 1996 - NOVEMBER 2003

Ocena stanja / Appreciation of situation

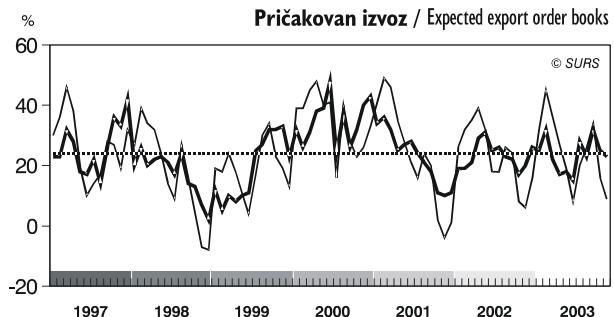
Pričakovanja v naslednjih 3 mesecih / Expectations in the next 3 months

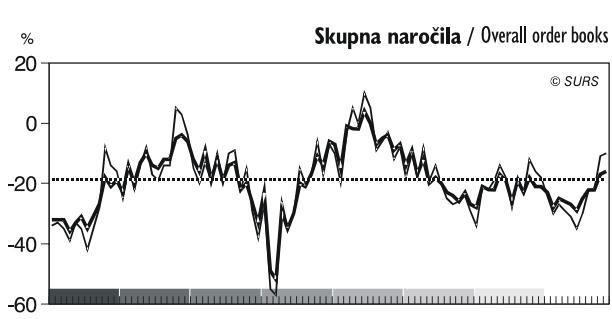
Izvozna narociila / Export order books

Pričakovani izvoz / Expected export order books

Skupna narociila / Overall order books

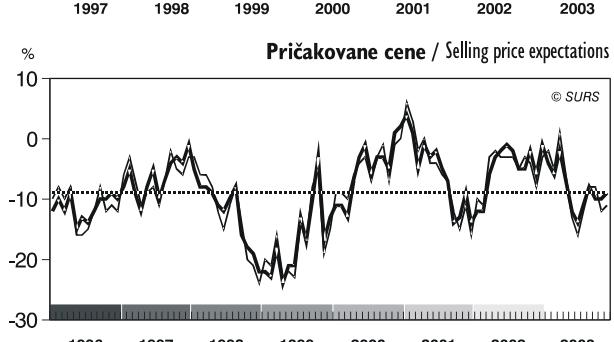
Pričakovano skupno povpraševanje / Expected total demand

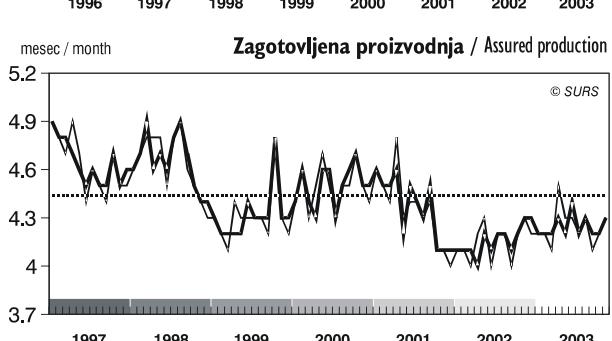
Zaloge končnih izdelkov / Stocks of finished products

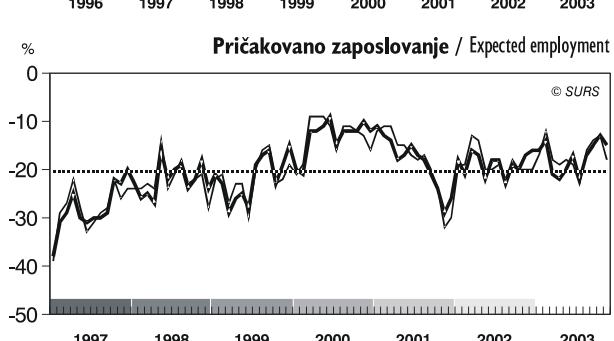
Pričakovane cene / Selling price expectations

Zagotovljena proizvodnja / Assured production

Pričakovano zaposlovanje / Expected employment

— originalni podatki / raw data

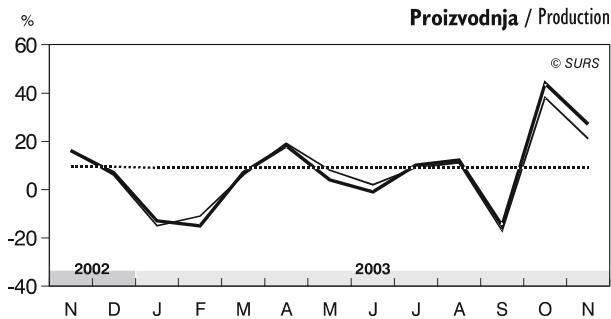
— desezonirani podatki / seasonally adjusted data

···· dolgoletno povprečje / average

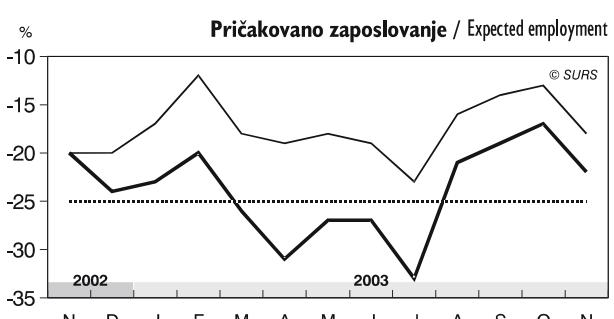
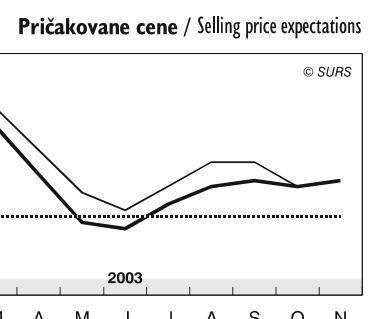
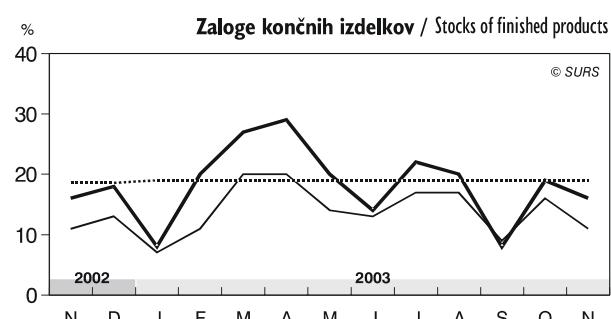
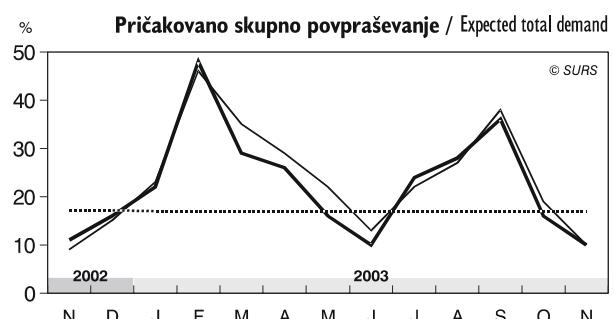
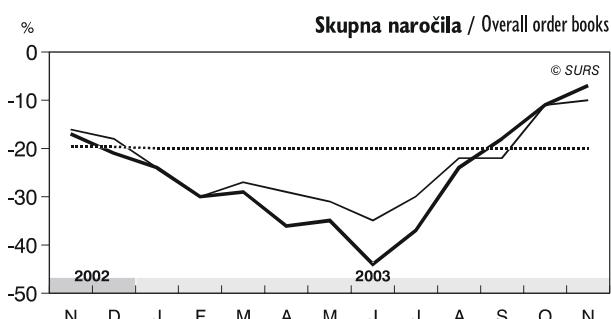
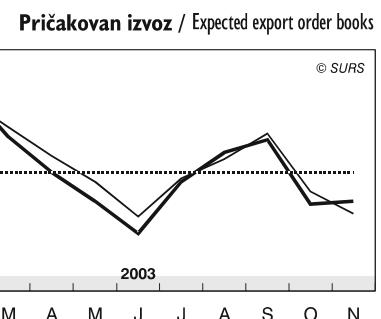
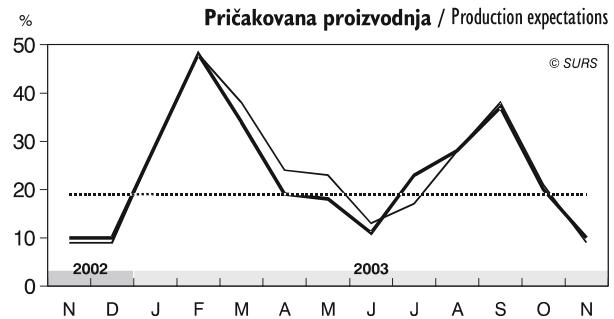
2.I Gibanje ekonomskih kazalcev v velikih podjetjih, november 2002 - november 2003

2.I Evolution of economic indicators in large enterprises, November 2002 - November 2003

Ocena stanja / Appreciation of situation

Pričakovanja v naslednjih 3 mesecih / Expectations in the next 3 months

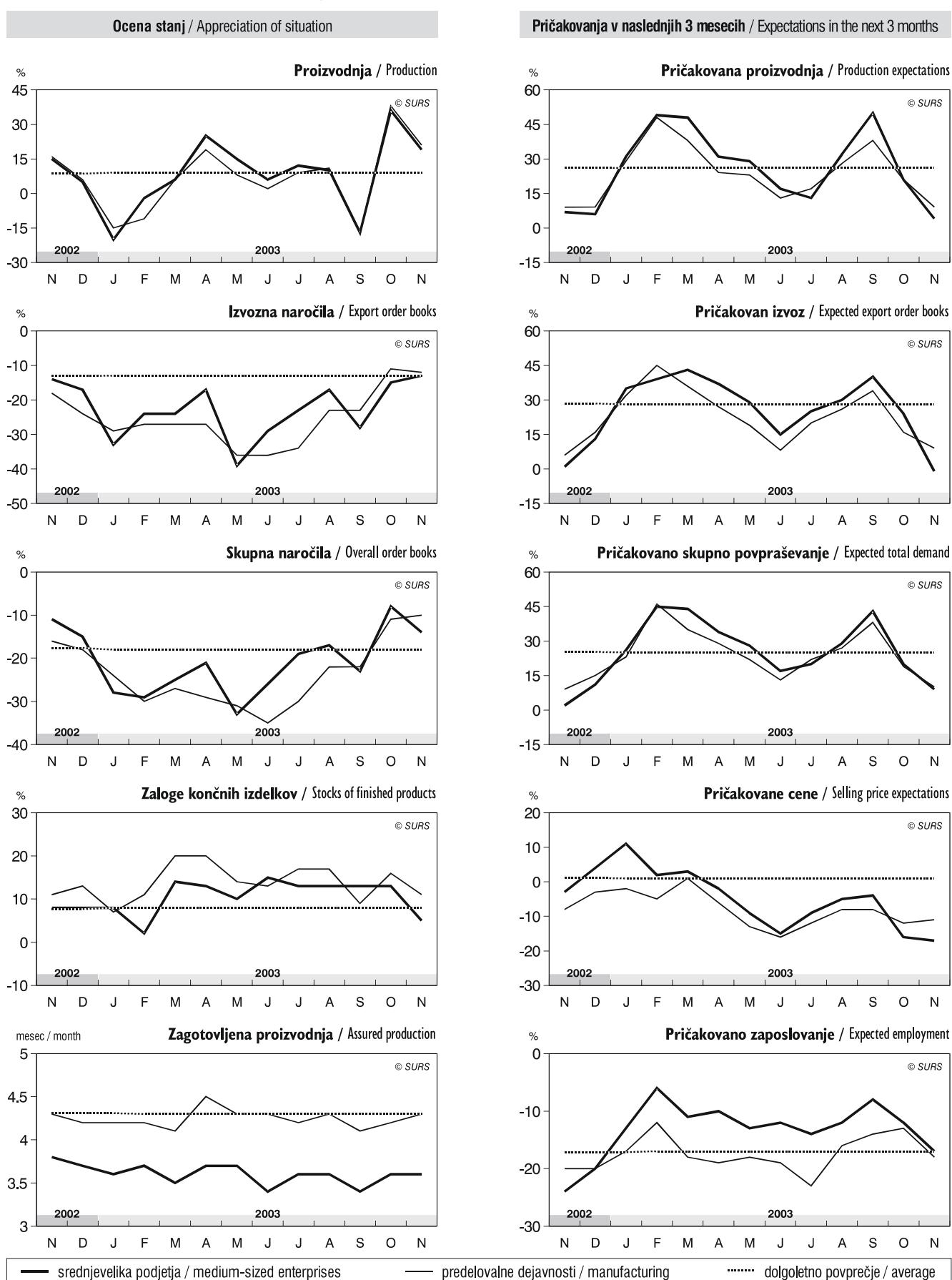
— velika podjetja / large enterprises

— predelovalne dejavnosti / manufacturing

···· dolgoletno povprečje / average

2.2 Gibanje ekonomskih kazalcev v srednjevelikih podjetjih, november 2002 - november 2003

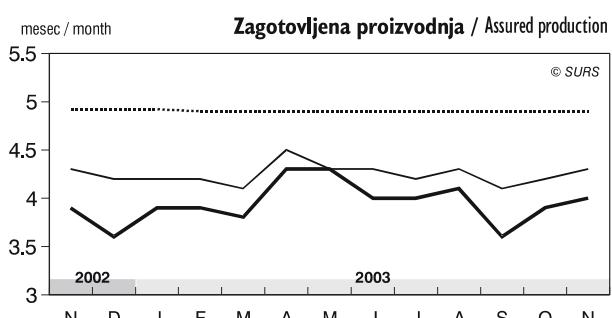
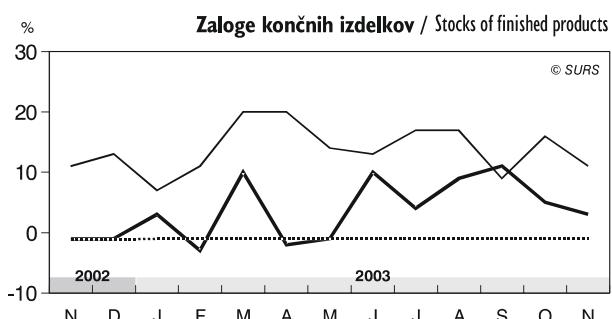
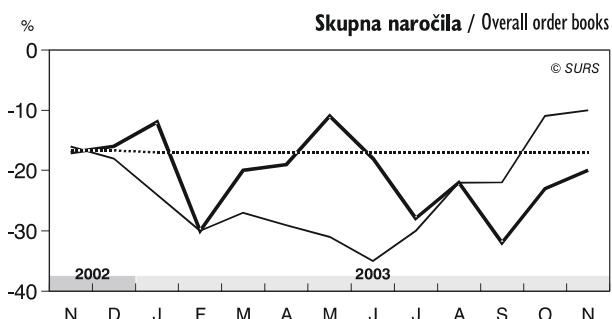
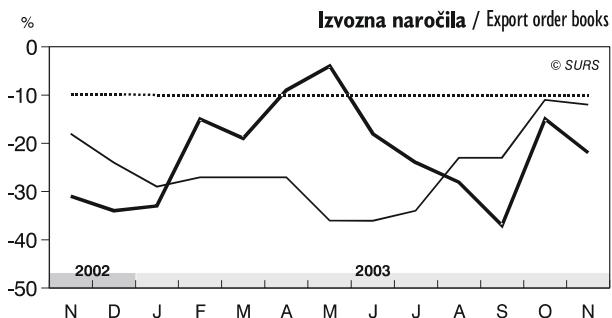
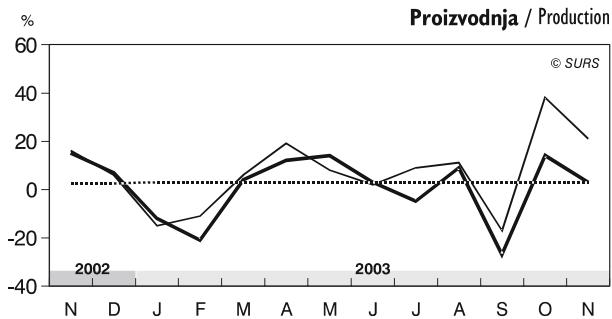
2.2 Evolution of economic indicators in medium-sized enterprises, November 2002 - November 2003

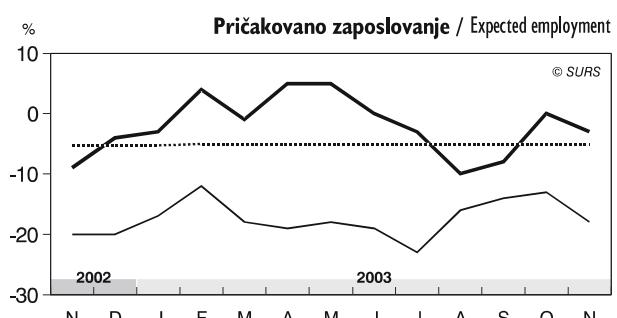
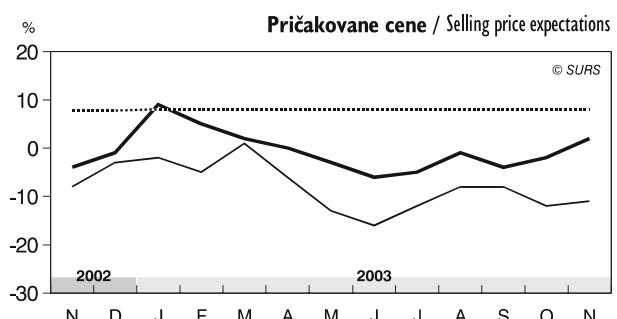
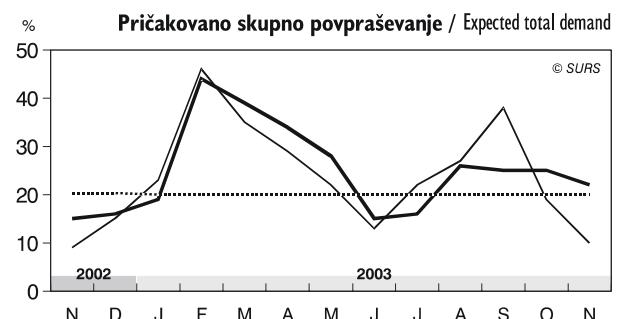
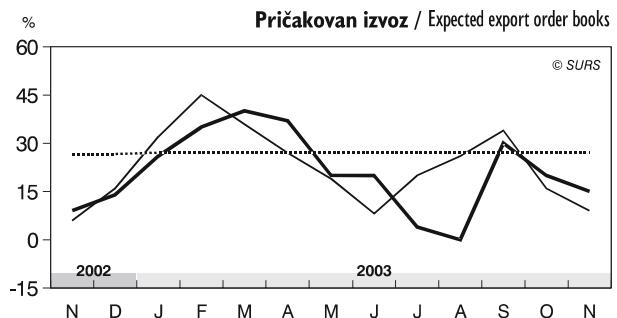
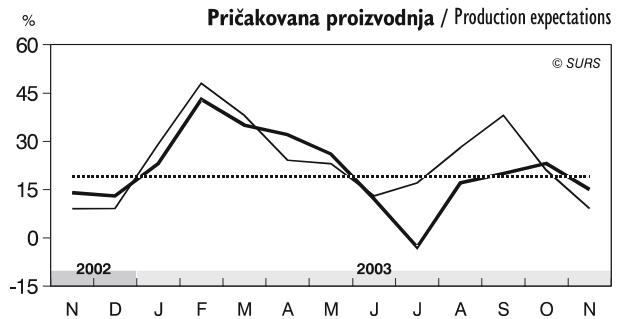
2.3 Gibanje ekonomskih kazalcev v malih podjetjih, november 2002 - november 2003

2.3 Evolution of economic indicators in small enterprises, November 2002 - November 2003

Ocena stanja / Appreciation of situation

Pričakovanja v naslednjih 3 mesecih / Expectations in the next 3 months

— mala podjetja / small enterprises

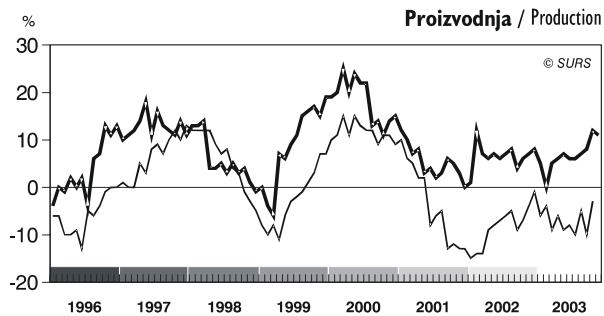
— predelovalne dejavnosti / manufacturing

···· dolgoletno povprečje / average

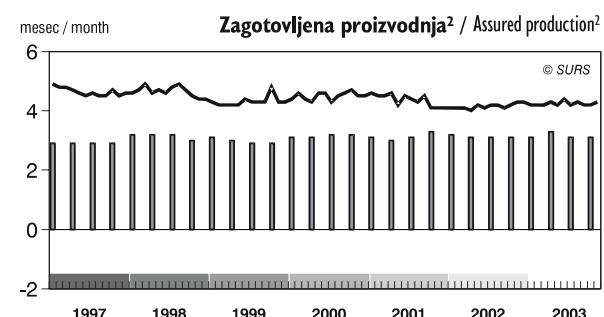
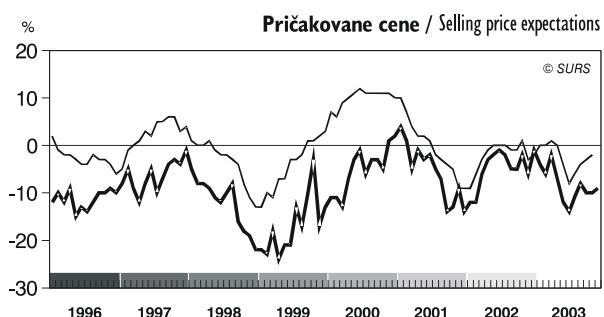
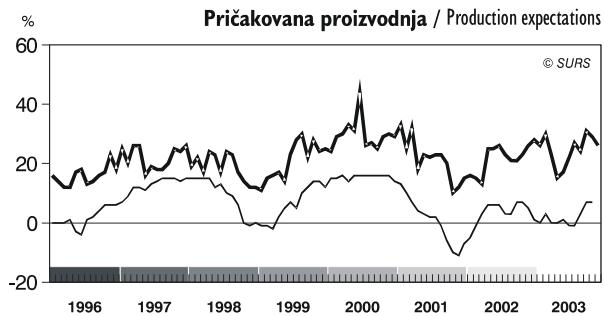
3. GIBANJE EKONOMSKIH KAZALCEV V PREDELOVALNIH DEJAVNOSTIH V SLOVENIJI IN EU, JANUAR 1996 - NOVEMBER 2003¹

3. EVOLUTION OF ECONOMIC INDICATORS IN MANUFACTURING IN SLOVENIA AND THE EU, JANUARY 1996 - NOVEMBER 2003¹

Ocena stanj / Appreciation of situation

Pričakovanja v naslednjih 3 mesecih / Expectations in the next 3 months

— Slovenia / Slovenia

— EU

¹ Podatki o EU za zadnji mesec niso na voljo. Podatki so desezonali. / Data for the EU for the last month are not available. Data are seasonally adjusted.

² Ekonomski kazalec opazujejo v EU vsake tri mesence. / Indicator in EU is observed every three months.

METODOLOŠKA POJASNILA

NAMEN STATISTIČNEGA RAZISKOVANJA

Namen kvalitativne Ankete o poslovnih tendencah (PA-IND/M) je mesečno pridobivanje informacij o trenutnih stanjih glavnih ekonomskega kazalcev ter ocenitev njihovega gibanja v naslednjih mesecih. Rezultati anketa so osnova za izračun kazalca zaupanja v predelovalnih dejavnostih in kazalca gospodarske klime, ki vključuje poleg kazalca zaupanja v predelovalnih dejavnostih tudi kazalec zaupanja pri potrošnikih.

Panelno anketo o poslovnih tendencah v predelovalnih dejavnostih izvajamo v Sloveniji od aprila 1995 s poenot enim vprašalnikom, na podlagi poenotene metodologije in z enako periodiko, kot jo izvajajo v državah članicah Evropske unije že več desetletij. Zato so vsi podatki neposredno primerljivi.

ENOTA OPAZOVANJA

Opazujemo podjetja, ki so razvrščena v predelovalne dejavnosti, to je v oddelki Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD) od 15 do 36, ter so bila izbrana v panel podjetij na podlagi dveh merit:

- ❖ velikosti podjetja (število zaposlenih, skladno z zakonom o gospodarskih družbah) in
- ❖ razvrstitev podjetja po SKD-ju.

VIRI

Na vprašalnik odgovarajo direktorji podjetij ali drugi vodilni delavci med 1. in 10. v mesecu. Njihove odgovore pa objavimo že okoli 20. v istem mesecu.

ZAJETJE

V panelni vzorec smo zajeli 96 % velikih podjetij (ali 96 % zaposlenih), 56 % srednjevelikih (ali 60 % zaposlenih) in 18 % malih podjetij (ali 19 % zaposlenih). Panelni vzorec pokriva 37 % podjetij vzorčnega okvira ali 76 % zaposlenih v predelovalnih dejavnostih.

NAČIN ZBIRANJA PODATKOV

Anketo izvajamo mesečno po pošti, vsako četrletje (januar, april, julij in oktober) pa mesečni anketi dodamo še sedem četrletnih vprašanj.

UTEŽEVANJE ODGOVOROV

Odgovori so uteženi tako, da odražajo relativno pomembnost posameznega podjetja v vzorcu. Znotraj oddelkov SKD so odgovori uteženi s številom zaposlenih.

NEODGOVORI

Neodgovore vsak mesec obdelamo skladno s poenoteno metodologijo; delež neodgovorov se giba med 8-15 % (povprečno 10 %).

DEFINICIJE

Grafoni prikazujejo ravnotežja po posameznih vprašanjih. Ravnotežje je razlika med pozitivnimi in negativnimi odgovori, izražena v odstotkih. Ravnotežja prikazujejo gibanje opazovanih ekonomskega spremenljivk (stanj in pričakovanj), ne pa dejanskih velikosti ekonomskega kazalcev.

Ko so prikazane daljše časovne vrste podatkov ali primerjave kazalcev z EU so vrednosti desezonirane. To so vrednosti, pri katerih je izključen vpliv sezone, vsebujejo pa trend-cikel in naključno komponento. Podatki za EU so desezonirani z metodo DAINIES, za Slovenijo pa z metodo TRAMO/SEATS, ki temelji na ARIMA modelih. Pri oblikovanju modelov je upoštevano časovno obdobje od marca 1995 do januarja 2003. Zaradi narave podatkov se modeli za leto 2003 razlikujejo v primerjavi z modeli za leto 2002 pri proizvodnji, kazalcu zaupanja in stopnji izkorščenosti proizvodnih zmogljivosti.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

PURPOSE OF STATISTICAL SURVEY

The purpose of the qualitative Survey on Business Tendency (hereinafter: PA-IND/M) is to get monthly information about current situations of major economic indicators and to evaluate their movement in the following months. The results of the survey are the basis for evaluation of the confidence indicator in manufacturing and latter on also for the sentiment indicator, which also includes the consumer confidence indicator.

We have been carrying out the Survey on Business Tendency in Manufacturing in Slovenia since April 1995 with the harmonised questionnaire, methodology and periodicity, which have been used in EU Member States for several decades. Therefore, all data are directly comparable.

OBSERVATION UNITS

We are monitoring units that are registered in manufacturing - divisions 15 to 36 of the Standard Classification of Activities (SKD). They were selected into the panel by two criteria:

- ❖ the size of the enterprise (the number of employees in accordance with the Companies Act) and
- ❖ the classification of the enterprise according to the SKD.

SOURCES

Persons responding to the monthly questionnaire are managers of enterprises or other executives. They respond between the 1st and the 10th in the month. Their answers are published approximately on the 20th of the current month.

COVERAGE

The panel includes 96% of large enterprises (or 96% of employees), 56% of medium-sized enterprises (or 60% of employees) and 18% of small enterprises (or 19% of employees); the panel covers 37% of the enterprises of the studied population or 76% of employees in manufacturing.

METHOD OF DATA COLLECTING

The survey is carried out monthly by mail, each quarter (January, April, July and October) we are including seven more questions to the monthly survey.

WEIGHTS FOR RESPONSES

Responses to individual questions are weighted so that they reflect relative importance of individual enterprise in the panel. Inside divisions of Standard Classification of Activities (SKD) responses are weighted with the number of employees.

NON-RESPONSES

Non-responses are processed every month in accordance with the harmonised methodology and vary between 8 and 15% (10% on average).

DEFINITIONS

The charts show the balance by individual questions. The balance is the difference between positive and negative answers, expressed in percent. The balance shows the movement of observed economic variables (present situation and future expectations), and not the real size of economic indicators.

In the charts with longer time series or by comparisons with EU indicators, data are seasonally adjusted. Values are adjusted for seasonal component, which include trend-cycle component and irregular component. Data for EU are seasonally adjusted by DAINIES method and for Slovenia by TRAMO/SEATS method, which is based on ARIMA models. The designing of the models is based on the time period from March 1995 till January 2003. Because of the nature of data, models for 2003 differ from those used in 2002 by production, confidence indicator and capacity utilisation.

Kazalec zaupanja je povprečje odgovorov (ravnotežij) na vprašanja o proizvodnih pričakovanjih, skupnih naročilih in zalogah končnih izdelkov (obrnjen predznak).

OBJAVLJANJE PODATKOV

Sodelujoči v anketi prejmejo informacijo o oddelku SKD, v katerega se po dejavnosti razvrščajo in o predelovalnih dejavnostih, vendar le, če so izpolnili vprašalnik za tekoči mesec.

Drugim uporabnikom so dostopni podatki na ravni predelovalnih dejavnosti in njenih oddelkov in po velikostnih razredih. Slednji so mesečno objavljeni v Statističnih informacijah.

MESEČNA VPRAŠANJA:

- Proizvodni ritem v opazovanem mesecu: živahnejši, enak, šibkejši?
- Ocena ravni izvoznih naročil: višja kot normalno, normalna, nižja kot normalno?
- Ocena ravni skupnih naročil: višja kot normalno, normalna, nižja kot normalno?
- Ocena ravni zalog končnih izdelkov: višja kot normalno, normalna, nižja kot normalno?
- Pričakovana proizvodnja v naslednjih 3 mesecih: naraščala, nespremenjena, padala?
- Pričakovane cene v naslednjih 3 mesecih: naraščale, nespremenjene, padale?
- Pričakovano število zaposlenih v naslednjih 3 mesecih: povečalo, ostalo nespremenjeno, zmanjšalo?
- Pričakovani izvoz v naslednjih 3 mesecih: naraščal, nespremenjen, padal?
- Pričakovano skupno povpraševanje v naslednjih 3 mesecih: krepilo, enako, slabelo?
- Ob sedanjem proizvodnem ritmu je zagotovljena proizvodnja za: .... mesecev?

ČETRTLETNA VPRAŠANJA:

- Omejitveni dejavniki v proizvodnji: ni omejitev, nezadostno domače povpraševanje, nezadostno tujje povpraševanje, konkurenčen uvoz, pomanjkanje delavcev na splošno, pomanjkanje usposobljenih delavcev, pomanjkanje surovin, pomanjkanje polizdelkov, pomanjkanje ustrezne opreme, neplačništvo, finančni problemi, nejasna gospodarska zakonodaja, negotove gospodarske razmere, ostalo?
- Sedanje proizvodne zmogljivosti: prevelike, ustrezne, premajhne?
- Sedanja stopnja izkoriščnosti zmogljivosti: .... odstotkov?
- Konkurenčni položaj podjetja na domačem trgu v zadnjih 3 mesecih: boljši, nespremenjen, slabši?
- Konkurenčni položaj podjetja na trgih držav članic Evropske Unije v zadnjih 3 mesecih: boljši, nespremenjen, slabši?
- Konkurenčni položaj podjetja na trgih zunaj Evropske Unije v zadnjih 3 mesecih: boljši, nespremenjen, slabši?
- Obseg novih naročil se je v zadnjih 3 mesecih: povečal, ostal nespremenjen, zmanjšal?

The confidence indicator is defined as the arithmetic mean of the answers (balances) to the questions on production expectation, assessment of overall order books and assessment of stocks of finished products (the latter with inverted sign).

PUBLISHING

Persons participating in the survey get the special information for division in which they are classified and for manufacturing. They get it only if they responded in the current month.

Other users can get data for manufacturing and its divisions. Data for manufacturing, large, medium and small enterprises are published in the Rapid Reports.

MONTHLY QUESTIONS:

- Production rhythm in the observed month: increased, remain unchanged, decreased?
- Assessment of current export order books: above normal, normal, below normal?
- Assessment of current overall order books: above normal, normal, below normal?
- Assessment of current stock of finished products: above normal, normal, below normal?
- Production expectations over the next 3 months: increase, remain unchanged, decrease?
- Selling prices expectations over the next 3 months: increase, remain unchanged, decrease?
- Firm's total employment expectations over the next 3 months: increase, remain unchanged, decrease?
- Export orders expectations over the next 3 months: increase, remain unchanged, decrease?
- Expected total demand over the next 3 months: increase, remain unchanged, decrease?
- Duration of production assured by current overall order books: for ... months?

QUARTERLY QUESTIONS:

- Limits to production: none, insufficient domestic demand, insufficient foreign demand, competitive imports, shortage of labour in general, shortage of skilled labour, shortage of raw materials, shortage of semi-finished products, lack of appropriate equipment, problems with unpaid bills, financial problems, unclear economic legislation, uncertain economic conditions, other?
- Assessment of current production capacity: more than sufficient, sufficient, not sufficient?
- Current level of capacity utilisation: in percentage of full capacity?
- Competitive position on the domestic market over the past 3 months: improved, remained unchanged, deteriorated?
- Competitive position on the foreign markets inside the EU over the past 3 months: improved, remained unchanged, deteriorated?
- Competitive position on the markets outside the EU over the past 3 months: improved, remained unchanged, deteriorated?
- New orders over the past 3 months: increased, remain unchanged, decreased

KOMENTAR: Novembra so direktorji tendence v predelovalnih dejavnostih ocenili enako kot pretekli mesec. V primerjavi z lanskimi vrednostmi pa je bil kazalec zaupanja višji – glede na lanski november za 2 točki, v primerjavi z lanskim povprečjem pa za 1 točko.

Na gibanje kazalca zaupanja so v tem mesecu vplivali znižanje ravnih zalog končnih izdelkov in proizvodnih pričakovanj ter zvišanje ravnih skupnih naročil, vendar se je njihovo gibanje ravno izničilo, tako da je vrednost kazalca zaupanja ostala enaka kot pretekli mesec. Trendni cikel kazalca zaupanja stagnira.

PROIZVODNJA in PROIZVODNA PRIČAKOVANJA

Desezonirana vrednost kazalca proizvodnje se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 1 točko. Glede na isti mesec lani je bila višja za 5 točk in 4 točke nad lanskim povprečjem. Trendni cikel proizvodnje od začetka letosnjega leta narašča.

Desezonirana vrednost kazalca proizvodnih pričakovanj za naslednje 3 mesece se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 3 točke. V primerjavi z istim mesecem lani je bila enaka in 4 točke nad lanskim povprečjem. Trendni cikel pričakovane proizvodnje pada.

ZAGOTOVLJENA PROIZVODNJA

Ob novembrskem proizvodnem ritmu imajo podjetja zagotovljeno proizvodnjo v povprečju za 4,3 meseca. To je enako kot isti mesec lani in 0,2 meseca nad lanskim povprečjem. Trendni cikel števila mesecev zagotovljene proizvodnje narašča.

Največ podjetij (21,1 %) ima proizvodnjo zagotovljeno v povprečju za 3 mesece. Sledijo podjetja (16,4 %), ki imajo proizvodnjo zagotovljeno v povprečju za več kot 10 mesecev, in podjetja (15,8 %), ki imajo proizvodnjo zagotovljeno v povprečju za 2 meseca. Za pol meseca ima zagotovljeno proizvodnjo v povprečju 8,2 % podjetij, ob novembrskem proizvodnem ritmu pa nima zagotovljene proizvodnje v povprečju 1,3 % podjetij.

Velika podjetja imajo v povprečju zagotovljeno proizvodnjo za 4,7 meseca. Sledijo jim mala (4,0 meseca) in srednjevelika podjetja (3,6 meseca).

Ob novembrskem proizvodnem ritmu nima zagotovljene proizvodnje 0,9 % velikih, 1,0 % srednjevelikih in 3,6 % malih podjetij.

Obdobje, za katero je proizvodnja zagotovljena, po velikostnih razredih podjetij (% podjetij)

Število mesecev zagotovljene proizvodnje	Velika podjetja	Srednjevelika podjetja	Mala podjetja
0,5	6,2	11,8	7,6
1	13,0	14,0	17,6
2	11,7	25,0	11,0
3	24,7	15,6	19,3
4	4,8	9,0	9,2
>10	20,1	11,8	11,8

IZVOZ in IZVOZNA PRIČAKOVANJA

Desezonirana vrednost kazalca ravnih izvoznih naročil se je v primerjavi s preteklim mesecem zvišala za 1 točko. V primerjavi z istim mesecem lani je bila višja za 6 točk in 6 točk nad lanskim povprečjem. Trendni cikel ravnih izvoznih naročil narašča.

Desezonirana vrednost kazalca pričakovanega izvoza za naslednje 3 mesece se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 2 točki. V primerjavi z istim mesecem lani je bila višja za 3 točke in enaka lanskemu povprečju. Trendni cikel pričakovanega izvoza pada.

SKUPNA NAROČILA in PRIČAKOVANO SKUPNO POVPRŠEVANJE

Desezonirana vrednost kazalca ravnih skupnih naročil je v primerjavi s preteklim mesecem zvišala za 1 točko. Glede na isti mesec lani je bila višja za 6 točk, za 5 točk pa je bila višja od lanskega povprečja. Trendni cikel ravnih skupnih naročil narašča.

Desezonirana vrednost kazalca pričakovanega skupnega povprševanja za naslednje 3 mesece se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 3 točke. Glede na isti mesec lani je bila višja za 1 točko, za 6 točk pa je bila višja tudi od lanskega povprečja. Trendni cikel pričakovanega skupnega povprševanja pada.

PRIČAKOVANE CENE

Desezonirana vrednost kazalca cenovnih pričakovanih za naslednje mesece se je v primerjavi s preteklim mesecem zvišala za 1 točko. V primerjavi z istim mesecem lani je bila nižja za 3 točke, za 4 točke pa je bila nižja od lanskega povprečja. Trendni cikel pričakovanih cen narašča.

ZALOGE

Desezonirana vrednost kazalca ravnih zalog končnih izdelkov se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 6 točk. Glede na isti mesec lani in lansko povprečje je bila enaka. Trendni cikel ravnih zalog pada.

PRIČAKOVANO ZAPOSLOVANJE

Desezonirana vrednost kazalca pričakovanih glede zaposlovanja v naslednjih 3 mesecih se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 2 točki. V primerjavi z istim mesecem lani je bila višja za 2 točki in 4 točke nad lanskim povprečjem. Trendni cikel pričakovane zaposlovanja narašča.

Statistično raziskovanje je sofinancirala Evropska komisija. Za objavljene podatke in besedila je odgovoren izključno Statistični urad Republike Slovenije in ne Evropska komisija.

The business survey is co-financed by the European Commission. However, the European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to the material published in this document.

Sestavila / Prepared by: Brigitta Vrabič Kek

Izdaja, založba in tisk Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, Vožarski pot 12 - **Uporaba in objava podatkov dovoljena le z navedbo vira** - Odgovarja generalna direktorica mag. Irena Križman - Urednica zbirke Statistične informacije Avguština Kuhar de Domizio - Slovensko besedilo jezikovno uredila Ivanka Zobec - Angleško besedilo jezikovno uredil Boris Panić - Tehnični urednik Anton Rojc - Naklada 115 izvodov - ISSN zbirke Statistične informacije 1408-192X - ISSN podzbirke Rudarstvo in predelovalne dejavnosti 1408-8908 - Informacije daje Informacijsko središče, tel.: (01) 241 51 04 - El. pošta: info.stat@gov.si - http://www.stat.si.

Edited, published and printed by the Statistical Office of the Republic of Slovenia, Ljubljana, Vožarski pot 12 - **These data can be used provided the source is acknowledged** - Director-General Irena Križman - Rapid Reports editor Avguština Kuhar de Domizio - Slovene language editor Ivanka Zobec - English language editor Boris Panić - Technical editor Anton Rojc - Total print run 115 copies - ISSN of Rapid Reports 1408-192X - ISSN of subcollection Mining and Manufacturing 1408-8908 - Information is given by the Information Centre of the Statistical Office of the Republic of Slovenia, tel.: +386 1 241 51 04 - E-mail: info.stat@gov.si - http://www.stat.si.